

ÖREBRO UNIVERSITET
Handelshögskolan
Företagsekonomi, grundkurs
Delkurs 5 Ekonomistyrning VT18
Inlämningsuppgift 1
Grupp 11

Gruppuppgift ekonomistyrning, Grupp 11

Barthelsson, Oscar. 960430
Beidestam, Max. 951229
Edenholm, Linus. 970131
Famili, André. 930503

1. Inledning

Syftet med uppgiften är att verkställa en budget för Höga Produkter AB 2017, kalkylera ekologiska nyckeltal samt prissätta en ny båtmodell för företaget. Beräkningarna kommer baseras på siffror från företagets årsredovisning 2016.

2. Budgetering räkenskapsår 2017

Vi har upprättat en resultatbudget för Höga Produkter ABs räkenskapsår 2017. För en klar bild av budget, se bilaga 2. Vid budgetering för räkenskapsåret har vi tagit hänsyn till föregående årsredovisning för räkenskapsår 2016. Budget för räkenskapsår 2017 baseras till stor del på föregående års utfall (2016) samt procentuell differens mellan år 2016 och 2015. Resultatet för räkenskapsår 2017 är budgeterat till 1,8 MKR. Enligt Greve (2014, s. 402) upprättas en resultatbudget för att ställa försäljningsbudget, finansiella kostnader samt omkostnadsbudget mot varandra för att se om resultatet motsvarar lönsamhetskravet. Försäljningen är budgeterad till 57,4 MKR vilket är en ökning på 18,84% gentemot föregående år. Budgeterad summa baseras på föregående års utfall adderat med förväntad försäljning av den nylanserade båten. På flera års sikt när man granskar historisk omsättning finns det en ökning mellan åren med en median på ca 18%, vilket gör att denna ökning känns relevant i jämförelse med tidigare år.

Vid beräkning av förväntad försäljning och produktion av den nya båten har vi räknat på den praktiska kapaciteten. Enligt Greve (2014, s. 265) är det teoretiskt omöjligt att använda all personal samt tid på grund av olika orsaker och därav räknar man på den praktiska kapaciteten. Om Höga Produkter AB skulle använda sig av den maximala kapaciteten skulle företaget kunna producera 113 lyxbåtar per år. Den praktiska kapaciteten resulterar i en produktion av 80 lyxbåtar per år. Under en månad arbetar man i snitt 170 timmar enligt Svenska Dagbladet (2013, 28 maj) och en båt tar 18 arbetstimmar att producera och enligt Arbetstimmarpermanad (u.å.) är det 251 arbetsdagar under 2017. För att beräkna praktisk kapacitet har vi räknat som följande, 170 arbetstimmar dividerat med 18 timmar. Detta multipliceras med 251 arbetsdagar dividerat med 30 dagar, det vill säga snittet dagar på en månad, vilket resulterar i 80 lyxbåtar per år.

Enligt Greve (2014, s. 434) skapas en försäljningsprognos baserat på t.ex. kundernas smak, politiska beslut, konjunkturläget samt konkurrens. Vår praktiska kapacitet gör det möjligt att totalt sett sälja 80 lyxbåtar per år vilket i sig kan vara möjligt om efterfrågan finns på marknaden. Eftersom denna produkt är en större båt och tillhör en högre prisgrupp kommer troligen kundgruppen vara mindre i och med båtens pris och exklusivitet. En uppskattning har gjorts och den förväntade försäljningen resulterar i ungefär 60 båtar under detta räkenskapsår i och med nylansering. Den budgeterade försäljningen är alltså beräknad följande, 48,3 MKR (föregående år) adderat med 152 688 kr (pris á båt) multiplicerat med 60 (förväntad

försäljning), vilket resulterar i 57,4 MKR. Kostnader som råvaror och förnödenheter är också baserat på den praktiska kapaciteten. Budgeteringen för denna post är den praktiska kapaciteten multiplicerat kostnaderna styck för den nylanserade båten. Detta resulterar i en budgeterad summa på cirka 31 MKR.

För att avlasta arbetsuppgifter från VD:n Thomas har vi valt att endast anställa en person med befattningen inköpare/säljare. Vi har valt att endast anställa en person med denna befattning för att vi anser det som mest lönsamt. Om vi skulle anställt två personer skulle det kunna resultera i outnyttjad kapacitet i och med att anställningen i dagsläget är väldigt oklar. Motiveringen för att endast anställa en person är för att se hur arbetsrollen formar sig och om behovet finns av ytterligare en medarbetare får detta tas upp vid nästa budgetering. Befattningen har vi valt för att den anses mest relevant för att avlasta Thomas arbete. Vi anser det inte relevant att anställa t.ex. en produktionsledare eftersom det framkommer att det redan finns informella ledare i produktionen och därför placeras denna form av resurs på andra arbetsuppgifter för att inte få outnyttjad kapacitet.

Den nya anställda kommer ha en fast marknadsmässig bruttomånadslön på 32 500 kr. Enligt Unionen (2018) har en säljare en ingångslön på 32 000 kr och en inköpare 32 500 kr. Eftersom medarbetaren kommer att behandla arbetsuppgifter från båda typerna av befattningarna är det mer relevant att tilldela en lön på 32 500 kr. Utöver lönekostnaden för den nya anställda tillkommer även semesterersättning och arbetsgivaravgifter. Förutsatt att den anställda tar 25 dagar semester kommer semesterersättningen uppgå till 42 900 kr, uträknat enligt semesterlagen (SFS 1977:480, §16). Arbetsgivaravgifter uppgår till 31,42% av sammanlagda bruttolönen och semesterersättningen (Skatteverket, u.å.), alltså 11 334,75 kr/månad. Vi har därför budgeterat en årlig personalkostnad för den nya anställda på totalt 568 917 kr, årslön adderat med semesterlön och arbetsgivaravgift. Totalt sett har personalkostnaderna ökat med 5,46% i jämförelse med föregående år.

Vi förutsätter att all personal som arbetade i företaget 2016 är kvar under 2017 och har därför adderat den årliga personalkostnaden för den nyanställda med vad personalkostnaderna uppgick till 2016.

Övriga externa kostnader och rörelsekostnader är baserade på föregåendes år utfall med en ökning under 1% på båda. Hyreskostnader, frakter etc. kommer troligen vara jämlikt med föregående år därav har ingen större förändring skett i denna del av budgeteringen. Frakterna kommer möjligtvis att öka ytterst lite i jämförelse med föregående år på grund av att färre båtar av den nylanserade båten får plats på en trailer i jämförelse med ordinarie båtar. Samtidigt har vi fortfarande i princip samma kapacitet som föregående år i och med att den nyanställda inte skall engagera sig i produktionen. Ökningen på externa kostnader blir cirka 20 000 kr vilket vi anser relevant för kostnaden av transportmedel.

Resterande poster kommer att vara helt oförändrade i jämförelse med föregående år, t.ex. av- och nedskrivningar. Detta skulle ge oss ett nettoresultat på cirka 1,8 MKR.

3. Påläggskalkyl

Enligt Greve (2014, s 330) är en påläggskalkyl en typ av orderkalkyl. En orderkalkyl ger företaget möjligheten att beräkna kostnaden för en viss produkt eller en hel order. Utifrån budget för räkenskapsåret 2017 som är baserad på årsredovisningen 2016 har vi beräknat självkostnaden för företagets nya båtmodell. Verksamhetsbeskrivningen (Underlag för examinationsuppgifter, s. 18) som hänvisar till statistik från Kairos future visar att båtförsäljningen överlag har minskat de senaste åren, men att 2016 visade sig vara ett bättre år. Det spekuleras om flera olika orsaker till varför förändringar i försäljningen ser ut som de gör, men att det sammantaget är svårt att göra en prognos för framtiden. För exakt information se bilaga 1.

Direkt Material (dM) beräknas genom information i uppgiften (80% av råvaror och förnödenheter svarar för direkt material). Vi multiplicerar därför råvaror och förnödenheter hämtat från årsredovisningen 2016, det vill säga $30\,874\,782 \times 0,8$ (80 %) + 2017 direkta material, dvs $7\,135\,360$ kr ($89\,192 \times 80$) för att beräkna direkt material.

dM = 31 835 185,60 kr

Tillverkningsomkostnader (TO) beräknas genom att summera 10 % av råvaror och förnödenheter ($3\,801\,014$ kr) + 50% av övriga externa kostnader ($2\,875\,000$ kr) + 30% av personalkostnaden i produktion ($3\,295\,034,70$ kr) + 65% av avskrivningarna ($502\,475$ kr)

TO = 10 473 524,25 kr

Materialomkostnader (MO) beräknas genom att summera 5% av råvaror och förnödenheter ($1\,900\,507,10$ kr) + 15% av avskrivningarna ($115\,956$ kr)

MO = 2 016 462,95 kr

Affärsomkostnader (AFFO) beräknas genom att summera 20% av avskrivningarna ($154\,607,80$ kr) + 50% av övriga externa kostnader ($2\,875\,000$ kr) + 5% av råvaror och förnödenheter ($1\,900\,507,10$ kr)

AFFO = 4 930 115 kr

Direkt lön (dL) beräknas genom att tillämpa sig av personalkostnadsbudgeten för 2017 ($10\,983\,449$ kr) och sedan dividera det i antal anställda (24), resultatet av detta multipliceras sedan med personalen som är aktiv i produktion (22,3, *eftersom en tjänst är 20% administration och en tjänst är 50% administration och den nya tjänsten är 100% administration*). Resultatet av detta blir en personalkostnad för de verksamma i produktionen ($10\,205\,454,70$ kr) som vi sedan multiplicerar med 0,7 för att få ut direkt lön.

dL = 7 143 818,29 kr

3.1 Pålägg

MO-pålägg i procent beräknas genom att dividera företagets totala materialomkostnad med företagets totala direkta material och multiplicera resultatet med 100.

$$(2\,016\,463/31\,835\,186) = 0.0633 \times 100 = \mathbf{6,33\%}.$$

TO-pålägg i procent beräknas genom att dividera företagets totala tillverkningsomkostnader med företagets totala direkta lön och multiplicera resultatet med 100.

$$10\,473\,524/7\,143\,818 = 1.4661 \times 100 = \mathbf{146,61\%}.$$

AFFO-pålägg i procent beräknas genom att dividera företagets totala AFFO genom företagets totala tillverkningskostnad och multiplicera resultatet med 100.

$$4\,930\,115/51\,468\,991 = 0.0958 \times 100 = \mathbf{9.58\%}$$

Tillverkningskostnad för alla båtar beräknas genom att multiplicera direkt material med MO-pålägget och multiplicera direkt lön med TO-pålägget och sedan addera summan.

$$(31\,835\,186 \times 1,0633) + (7\,143\,818 \times 2,4661) = \mathbf{51\,468\,991\,kr}$$

För att räkna ut materialkostnaden per tillverkad båt har vi använt oss av prislistan för material och sedan använt procentsatserna och delat på båtens vikt (760 kg). Den totala materialkostnaden per båt resulterar i 89 192 kr. Vi räknar sedan ut arbetskostnaden per båt på följande sätt; (((((10 983 449 / 24) x 22,3) x 0,7)/22,3)/12)/(170/18) = **2826,62 kr.**

3.2 Självkostnadskalkyl

Självkostnadskalkylen består av tillverknings- och AFFO-kostnader. Försäljningspriset måste vara minst lika stort som självkostnaden för att företaget inte ska redovisa ett negativt resultat för produkten. Om företaget dessutom vill gå med vinst krävs en viss vinstmarginal. Vi budgeterar en vinstmarginal för 2017 på 12.09%. 12.09% är genomsnittet av de vinstmarginaler Höga Rodd AB har haft de senaste åren. Se bilaga 1 för mer detaljerad information.

Direkt material efter pålägg **94 841,48 kr** (89 192 x 1.0633)

Tillverkningskostnad **124 312 kr**
(94 841,48 + 6971 + 22 500)

Direkt lön efter pålägg **6971 kr**
(2826,62 x 2.4661)

Självkostnad **136 220 kr**
(124 312 x 1.0958)

Royalty per båt **22 500 kr**

Pris till återförsäljare **152 689 kr**
(136 220 x 1.1209)

Försäljningspris inkl. moms **248 119 kr**

3.3 Hur båten förhåller sig prismässigt mot konkurrenter

För att undersöka konkurrensen för den ny tillverkade HR-båten har vi valt att jämföra den med Ryds 628 Duo S-line. Anledningen till att vi beslutat att jämföra med Ryds 628 Duo S-line båt är för att det är den båten som matchar bäst, både längd-, vikt- och kvalitetsmässigt. Ryds har bestämt ett försäljningspris på 362 900:- inkl moms samt en 115 hk Mercury motor enligt Ryds officiella hemsida. (Ryds, 2018)

För att räkna ut värdet på motorn har vi använt oss av Interboat, en återförsäljare för Mercury. Försäljningspriset hos Interboat är 122 000 kr (Interboat, 2018). Med information angående priset på en Mercury 115 hk går det sedan att räkna ut ett försäljningspris för enbart båten på Ryds modell, vilket blir 240 900 kr (362 900-122 000 kr). Denna summa jämförs sedan med summan av HR's nya båt.

Höga Produkter AB har genom en självkostnads kalkyl beräknat ett försäljningspris på 248 724 kr inkl moms, exkl motor. HR's försäljningspris är alltså 248 724 kr, vilket är likvärdigt med Ryds 628 Duo S-line som har ett försäljningspris på 240 900 kr exkl motor. En sak att ha i åtanke är att Ryds förmodligen gör stora inköp av Mercurys motorer, vilket bör leda till en lägre inköpskostnad per motor för företaget. Tyvärr fann vi inget återförsäljningspris från Mercurys hemsida att jämföra med.

Nackdelen med att försäljningspriset är högre för HR's nya båt än Ryds 628 Duo S-line är att det kan leda till att konsumenterna väljer att köpa Ryds båt istället. Det Höga Produkter skulle kunna överväga är att sänka vinstmarginalen per båt, vilket skulle leda till att båten skulle konkurrera bättre prismässigt. Förmodligen skulle Höga Produkter bli mer lönsamma om de skulle sänka priset på båten, eftersom att det eventuellt skulle leda till fler sålda båtar.

4. Ekologiska nyckeltal Höga Produkter AB

Enligt Greve (2014, s.89) diskuteras det bland ekonomer att det finns olika anledningar till att verksamheter väljer att ta ansvar för miljö och samhälle. Vissa anser att detta ansvar enbart tas för att skapa värde för sina ägare medan andra anser att för ett företag ska kunna vinna legitimitet måste de visa att de tar ansvar för dessa två aspekter. Det finns även dem som säger att det är i företagets långsiktiga intresse att ta detta ansvar.

Enligt Greve (2014, s. 83) som hänvisar till Figge & Hahn kan miljöpåverkan ses som ett sammanräknat mått på den negativa effekt som ett företags arbete har på miljön under en redovisningsperiod. Om detta relateras till det ekonomiska resultatet för företaget ges ett mått på ekonomiskt värde som företaget genererar per enhet miljöpåverkan. Kvoten av ekonomiskt resultat dividerat med miljöpåverkan ger ett nyckeltal på företagets miljövänlighet som kallas för ekologisk produktivitet enligt Greve (2014, s. 86). Ju högre denna kvot är desto mer får företaget ut av de naturtillgångar som förbrukas.

$$Ekologisk produktivitet = \frac{Ekonomiskt resultat}{Miljöpåverkan}$$

Det ekonomiska resultatet kan utvecklas och skrivas som $Räntabilitet \times Sysselsatt kapital$ vilket ger ekvationen:

$$Ekologisk produktivitet = \frac{Räntabilitet \times Sysselsatt kapital}{Miljöpåverkan} \text{ som vidare kan skrivas:}$$

$$Ekologisk produktivitet = Räntabilitet \times \frac{Sysselsatt kapital}{Miljöpåverkan}$$

Det andra ekologiska nyckeltalet är kvoten mellan sysselsatt kapital och miljöpåverkan som kallas för ekologisk utväxling enligt Greve (2014. s.86-87) och uppskattar hur mycket kapital som förbrukas för varje enhet miljöpåverkan. Miljöpåverkan kan till exempel vara diverse naturtillgångar som åtgår genom företagets arbete. Höga Produkter ABs produktion skulle kunna antas medföra utsläpp av koldioxid och då uppskattar den ekologiska produktiviteten ett ekonomiskt resultat per ton utsläppt koldioxid och den ekologiska utväxlingen uppskattar sysselsatt kapital per ton koldioxid.

Källförteckning

Litteratur

Greve, J. (2014). Ekonomistyrning - Principer och Praxis (2:3). Lund: Studentlitteratur AB.

Elektroniska källor

Interboat (2018). Mercury F115 ELPT EFI CT. Hämtad 2018-05-28 från
<http://www.interboat.se/orebro/motorer/e/2/mercury/2736/f115-elpt-efi-ct/>

Skatteverket (u.å). Arbetsgivaravgifter. Hämtad 2018-05-28 från
<https://www.skatteverket.se/foretagochorganisationer/arbetsgivare/arbetsgivaravgifterochskatteavdrag/arbetsgivaravgifter.4.233f91f71260075abe8800020817.html>

Svd (2013). Anställda jobbade 400 timmar i månaden. Hämtad 2018-05-28 från
<https://www.svd.se/anstallda-jobbade-400-timmar-i-manaden>

Ryds (2018). Ryds 628 Duo S-line. Hämtad 2018-05-28 från
<https://ryds.se/catalog/products/ryds-628-duo-s-line>

Unionen (u.å). Marknadslön för inköpare. Hämtad 2018-05-28 från
<https://www.unionen.se/rad-och-stod/om-lon/marknadsloner/inkopare>

Unionen (u.å). Marknadslön för säljare. Hämtad 2018-05-28 från
<https://www.unionen.se/rad-och-stod/om-lon/marknadsloner/saljare>

Bilaga 1

PRODUKTKALKYLERING							
PALÄGGSKALKYL				SJÄLVKOSTNADSKALKYL			
Direkt material (dM)	31 835 185,60 kr			Direkt material	89 192,00 kr		
Tillverkningsomkostnader (TO)	10 473 524,30 kr			MO pålägg	5 649,48 kr		
Materialomkostnader (MO)	2 016 462,95 kr			Totalt summa	94 841,48 kr		
Direkt lön (dL)	7 143 818,40 kr						
				Direkt lön	2 826,62 kr		
TOTAL TILLVERKNINGSKOSTNAD	51 468 991,26 kr			TO pålägg	4 144,10 kr		
				Totalt summa	6 970,72 kr		
Affärsomkostnader (AFFO)	4 930 114,90 kr						
				Royalty per båt	22 500,00 kr		
PALÄGGSATS							
MO-pålägg	6,33%			Tillverk. kostnad	124 312,21 kr		
TO-pålägg	146,61%			AFFO-pålägg	11 907,63 kr		
AFFO-pålägg	9,58%			Självkostnad	136 219,83 kr		
Kostnad per tillverkad båt				Vinstmarginal	12,09%		
Polyester	16 172,80 kr						
Gelcoat	1 596,00 kr			Pris till återförsäljare	152 688,81 kr		
Topcoat	912,00 kr			Försäljningspris exkl moms	198 495,45 kr		
Glasfiber	3 990,00 kr			Försäljningspris inkl moms	248 119,32 kr		
Härdare	1 421,20 kr						
Övrigt material	65 100,00 kr						
Summa material	89 192,00 kr						
Arbetskostnad per båt	2 826,62 kr						

Beräkning materialkostnader

Polyester 28 kr/kg. $760 \times 0.76 = 577,6$. $577,6 \times 28 = 16\,172,8$

Gelcoat 42 kr/kg. $760 \times 0.05 = 38$. $38 \times 42 = 1596$

Topcoat 30 kr/kg. $760 \times 0.04 = 30,4$. $30,4 \times 30 = 912$

Glasfiber 35 kr/kg. $760 \times 0.15 = 114$. $114 \times 35 = 3990$

Härdare 220 kr/kg. $(760 \times 0,76 \times 0,01 \times 220) + (760 \times 0,05 \times 0,01 \times 220) + (760 \times 0,04 \times 0,01 \times 220)$
 $= 1421,2$

Övrigt material 65 100 kr

Bilaga 2

BUDGET			
RÄKENSKAPSÅR 2017			
RESULTATBUDGET			
	2017	2016	Förändr. +/- %
Försäljningsbudget			
<i>Försäljning</i>	57 400 000,00 kr	48 301 124,00 kr	18,84%
<i>Råvaror och förnödenheter</i>	-38 010 142,00 kr	-30 874 782,00 kr	23,11%
Bruttoresultat	19 389 858,00 kr	17 426 342,00 kr	11,27%
Omkostnadsbudget			
Personalkostnad	-10 983 449,00 kr	-10 414 532,00 kr	5,46%
Övriga externa kostnader	-5 750 000,00 kr	-5 729 551,00 kr	0,36%
Av- och nedskrivningar	-773 039,00 kr	-773 039,00 kr	0,00%
Rörelseresultat	-17 506 488,00 kr	-16 917 122,00 kr	3,48%
Övriga rörelsekostnader	-90 000,00 kr	-89 801,00 kr	0,22%
Nettoresultat	1 793 370,00 kr	419 419,00 kr	

Max kapacitet

$(170/18(\text{h á båt})) * 12 (\text{mån})$

Praktisk kapacitet

$(170/18(\text{h á båt})) * (251 (\text{arbetsdagar 2017}) / 30 (\text{dagar mån}))$

Personalkostnader 1 person

Total lön	390 000 kr
Semesterlön	42 900 kr
Arbetsgivaravgift	136 017 kr
Total personalkostnad	568 917 kr